

**RETNINGSLINJER FOR
NORDISK MINISTERRÅDS
SAMARBEID MED NABOENE I VEST
2017–2020**

Ved Stranden 18
DK-1061 København K

Tlf. +45 3396 0200
Faks +45 3396 0202
www.norden.org

6. september 2016
15-00158-33

BAKGRUNN FOR SAMARBEIDET

Nordisk ministerråds nåværende samarbeid med naboene i vest har vokst seg tettere det siste tiåret. Danmark, Finland, Island, Norge, Sverige, Færøyene, Grønland og Åland har de samme utfordringene og mulighetene som regioner i Canada, USA, Storbritannia, Skottland, Shetlandsøyene, Irland og andre land. Noen av de felles forholdene og utfordringene er spredt bosetting, store geografiske områder, lange avstander, infrastrukturutfordringer, kalde, nord-atlantiske og arktiske klimaer og en utstrakt avhengighet av havet og maritime ressurser. Disse utfordringene krever utvikling basert på samarbeid. Nye muligheter og potensielle trusler som skyldes klimaendringer og maritim trafikk i Nord-Atlanteren og Arktis øker den generelle interessen for området og viser dets strategiske viktighet.

Denne utviklingen krever en dypere forståelse og samarbeid mellom Norden og naboene i vest. Norden har som mål å samarbeide med disse naboene innenfor felles spørsmål og derigjennom styrke samhørigheten mellom regionene. Samarbeidet må derfor være til nytte for alle deltakende parter. Disse retningslinjene er ment som et støtte- og veiledningsverktøy for å nå dette målet.

Dette samarbeidet er regionalt og/eller multilateralt og finner sted mellom landene i Norden, innenfor rammeverket for de forskjellige ministerrådene og forskjellige nordiske programmer, og relevante partnere i vest. Videre er samarbeidet ment å være utfyllende og gi støtte på områder hvor samarbeid skaper nordiske synergieffekter og felles merverdi.

I februar 2014 ble de nordiske samarbeidsministrene (MR-SAM) enige om en visjon med fire utviklingsmål: 1) Et grenseløst Norden 2) Et innovativt Norden 3) Et synlig Norden, og 4) Et ekstrovert Norden. På slutten av 2014 ble de nordiske samarbeidsministrene også enige om en strategi for internasjonal varemerkebygging av Norden. Den nordiske visjonen og den internasjonale varemerkebyggingstrategien vil hjelpe til med strategisk veiledning i samarbeidet med naboene i vest. Samarbeid mellom Norden og naboene i vest skal skje i samsvar med det overordnede internasjonale samarbeidet som gjøres i Nordisk ministerråd og andre relevante eksisterende og tverrsektorielle strategier og programmer.

RETNINGSLINJER

Den økende interessen for samarbeid med naboene i vest har ført til utarbeidingen av disse retningslinjene som skal sørge for et rammeverk for samarbeidet.

Retningslinjene skal sikre, og oppnå:

- Aktiv involvering fra minimum tre av medlemmene i det nordiske samarbeidet (Danmark, Finland, Island, Norge, Sverige, Grønland, Færøyene og Åland).
- Felles nytte for Nordisk ministerråd og partnerne i vest.
- Merverdi for alle parter og at en unngår dobbeltarbeid.
- Innarbeiding av Nordisk ministerråds tverrsektorielle strategier (dvs. bærekraftig utvikling, involvering av barn og ungdom samt likestilling).

- Felles oppfatninger og dypere forståelse mellom Norden og naboene i vest.

MR-SAM og Nordisk samarbeidskomité (NSK) på embetsnivå er ansvarlige for internasjonalt samarbeid som strekker seg lengre enn det geografiske området som dekkes av det offisielle nordiske samarbeidet iht. Helsingforsavtalen og har derfor det overordnede ansvaret for samarbeid med naboer i vest.

Andre enheter, som for eksempel andre ministerråd og tilknyttede nordiske institusjoner, kan være ansvarlige for konkret implementering av prosjekter når det gjelder samarbeid med naboer i vest. Ministerrådene kan samarbeide med forskjellige deler av det geografiske området som dekkes av disse retningslinjene, avhengig av om det finnes et potensial for nordisk synergieffekt. Retningslinjene styrer Nordisk ministerråds aktiviteter knyttet til samarbeidet og blir sett på som et utgangspunkt for å utvikle felles mål og aktiviteter.

PRIORITERINGER

Et bredere nordisk samarbeid med naboer i vest må bygge på delte interesser, erfaringer fra tidligere samarbeidsprosjekter, nordisk og gjensidig merverdi og tilbakemeldinger fra diskusjoner med eksisterende og potensielle partnere.

Nordisk ministerråd er interessert i å skape, støtte og bidra til en overordnet bærekraftig utvikling og «Agenda 2030» gjennom bestemte prioriteringer av følgende temaer:

- Maritime spørsmål
- Handel og økonomisk utvikling
- Miljø, klima og energi
- Forskning, innovasjon, utdanning og opplæring
- Kultur
- Helse
- Likestilling
- Involvering av barn og ungdom

INSTRUMENTER FOR Å UTVIKLE SAMARBEIDET

Samarbeid kan utvikles og oppnås gjennom bruk av følgende instrumenter:

- Samarbeid med naboene i vest.
- Samarbeid i og gjennom nordiske institusjoner og samarbeidsorganer.
- Relevante programmer som drives av ministerrådene, nordiske institusjoner og samarbeidsorganer.
- Forskjellige typer intensjonsavtaler (Memoranda of Understanding).
- Informasjonsutveksling og sammenligning av erfaringer (referansemålinger).
- Instrumenter hos eksterne partnere, budsjetttrader og samarbeidsmekanismer.

De ti eksisterende nordiske ministerrådene kan utvikle samarbeid basert på sine respektive prioriteringer. Relevante offisielle representanter (som f.eks. ambassadene for de nordiske landene) vil også inneha en viktig støttefunksjon i samarbeidet.

Det nordiske regionale mellomstatlige organet NORA (Nordisk Atlantsamarbeid) kan, helt spesifikt, spille en rolle som et konsulterende og tilretteleggende organ sammen med Nordisk ministerråds sekretariat gjennom sin ekspertise knyttet til den nord-atlantiske regionen. NORA kan også spille en rolle som en implementerende organisasjon, og dets funksjon som konsulterende organ vurderes individuelt fra gang til gang.

ØKONOMISKE PRINSIPPER

Siden 2009 har MR-SAM hatt et eget budsjett for samarbeid med naboer i vest som er grunnstammen i dette samarbeidet. Dette budsjettet må anses som ment for oppstartsfinansiering, ikke driftsfinansiering. Femti prosent av prosjektets budsjett må være finansiert av prosjektansvarlig eller eier(e) for et gitt prosjekt.

TIDSPERSPEKTIV

Disse retningslinjene gjelder for perioden 2017–2020 (kalenderår).

EVALUERING AV RETNINGSLINJENE

Samarbeidet blir evaluert fortløpende. Det skal gjennomføres en grundig evaluering i 2019, hvor formålet er å diskutere videreføring eller forbedringer av retningslinjene. MR-SAM vil i fremtiden avholde en årlig overordnet diskusjon vedrørende samarbeidet og fremgangen, basert på rapporter om samarbeidet. De enkelte tiltak og konkrete prosjekter vil bli evaluert fortløpende, og det blir henvist til erfaringene for å utvikle det pågående samarbeidet.

PROFILERING AV SAMARBEIDET

Kommunikasjon og profilering må vurderes og gjennomføres for et gitt prosjekt eller tiltak. Profilering av samarbeidet skal skje i samsvar med Nordisk ministerråds profilerings- og kommunikasjonsstrategier.

MR-SAM og andre ministerråd skal hjelpe til med å øke mengden informasjon om, og rette oppmerksomheten mot, det nordiske samarbeidet med naboer i vest. Denne oppgaven må utføres i samarbeid med offisielle representanter for de nordiske landene, ambassader og relevante offisielle nordiske organer og institusjoner. Profileringen av samarbeidet skal utvides og koordineres med relevante partnere, som skal være involvert i å synliggjøre samarbeidet på alle nivåer og i størst mulig grad.